

Verkennd natuuronderzoek

Zo-Hoek

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Sweco Nederland B.V.
Eindhoven, 9 januari 2017

Verantwoording

Titel : Verkennend natuuronderzoek
Zo-Hoek

Subtitel : Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Projectnummer : 335791

Referentienummer : SWNL0198535

Revisie : D01

Datum : 9 januari 2017

Auteur(s) : J.A.M de Nijs MSc

E-mail adres : niels.denijs@sweco.nl

Gecontroleerd door : ir. J.A. Ettema

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : R. Krom

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Sweco Nederland B.V.
Zernikestraat 17
5612 HZ Eindhoven
Postbus 1265
5602 BG Eindhoven
T +31 88 811 66 00
F +31 30 310 04 14
www.sweco.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Kader van het onderzoek	4
2	Plangebied en ontwikkeling	6
2.1	Plangebied	6
2.2	Ontwikkeling	6
3	Flora- en faunawet	9
3.1	Toetsingskader	9
3.2	Methode	10
3.3	Mogelijk aanwezige soorten	11
3.3.1	Flora	11
3.3.2	Vogels	11
3.3.3	Vleermuizen	11
3.3.4	Grondgebonden zoogdieren	12
3.3.5	Amfibieën en reptielen	12
3.3.6	Vissen	13
3.3.7	Ongewervelden	13
4	Natuurbeschermingswet	14
4.1	Toetsingskader	14
4.2	Inventarisatie	14
4.3	Analyse van de mogelijke effecten	16
5	Natuurbeleidskader	17
5.1	Toetsingskader	17
5.2	Inventarisatie	18
5.3	Analyse en toetsing effecten	18
6	Wet natuurbescherming	19
6.1	Toetsingskader	19
6.2	Soorten	19
6.2.1	Nieuw beschermde soorten	19
6.3	Natuurbeschermingswet	20
6.4	Conclusie	20
7	Conclusies en aanbevelingen	21
7.1	Flora- en faunawet	21
7.2	Wet natuurbescherming	21
7.3	Natuurbeschermingswet	21
7.4	Natuurbeleidskaders	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Met het Kempisch Bedrijvenpark (KBP) wordt een integrale gebiedsontwikkeling nagestreefd waarbij een bedrijvenpark wordt ontwikkeld, een aantal woonkavels wordt gerealiseerd, bos- en natuurgebied wordt aangelegd, het bestaande motorcrossterrein 'De Ketelberg' wordt uitgebreid en wordt voorzien in een nieuwe aansluiting op de A67 en een provinciale ontsluitingsweg (hoofdontsluiting).

In het bestemmingsplan KBP 2008 is in de zuidoosthoek van het plangebied een kavel met de bestemming 'Bedrijventerrein' opgenomen en daarnaast is een deel de zuidoosthoek bestemd als 'Gemengd' en 'Sport - Motorcrossterrein'. In dit gebied ligt een deel van het motorcrossterrein en zijn twee blusvijvers gerealiseerd. Voorliggend verkennend natuuronderzoek gaat in op de herziening van het bestemmingsplan (KBP 2008, herziening 2011). De uitvoering van de werkzaamheden kan mogelijk schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en gebieden. Hierdoor dient de voorgenomen ontwikkeling te worden getoetst aan de actuele wet- en regelgeving voor natuur.

1.2 Kader van het onderzoek

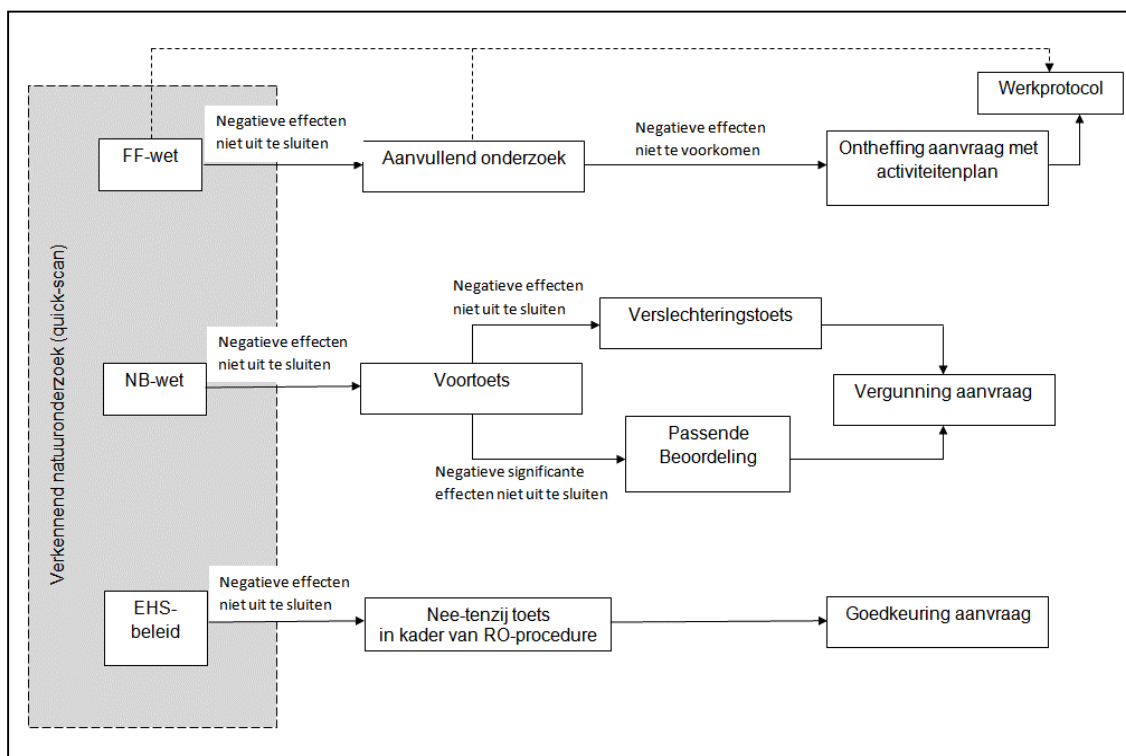
Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten;
- Flora- en Faunawet: individuele soorten;
- Provinciaal beleid: Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) en gebieden buiten het NNN;
- gemeentelijk beleid.

Per 1 januari 2017 is de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming voorzien. De Wet natuurbescherming vervangt drie huidige natuurwetten:

- Natuurbeschermingswet 1998;
- Flora- en faunawet;
- Boswet.

Het verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. In figuur 1 is aangegeven welke procedures mogelijk moeten worden doorlopen. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

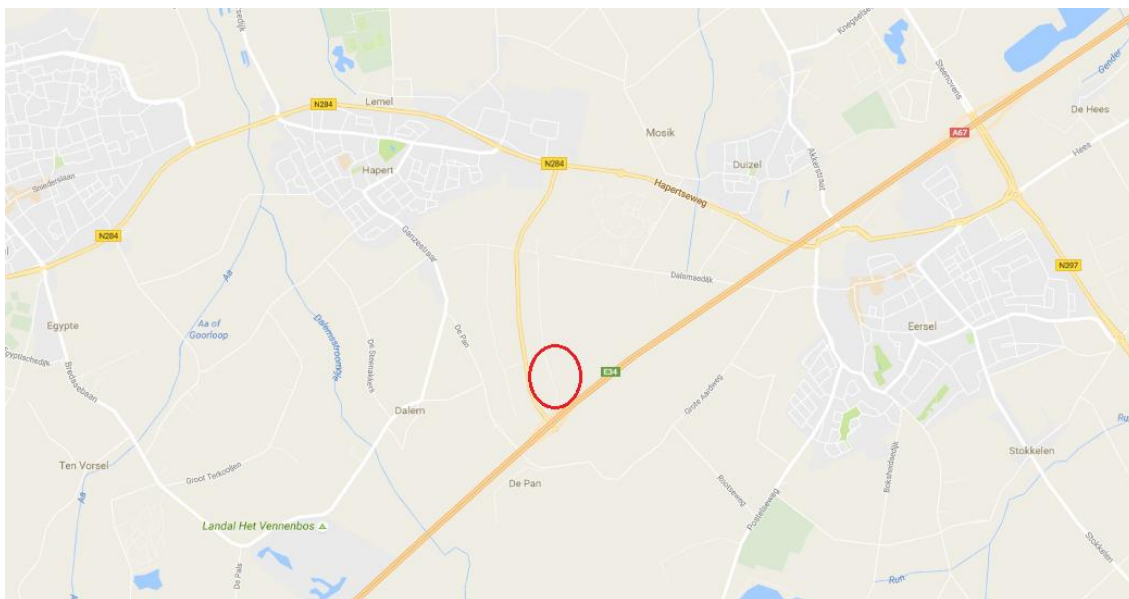

Figuur 1. Procedureschema wet – en regelgeving natuurbescherming

2 Plangebied en ontwikkeling

2.1 Plangebied

Het plangebied is gelegen in Hapert te gemeente Bladel. Aan de noordzijde is het plangebied begrensd door de Eerselsedijk en aan de oostzijde door de grens van het motorcrossterrein. Aan de zuidzijde bevindt zich de A67 en aan de westzijde de provinciale weg. Het plangebied van de Zuidoosthoek beslaat ca. 6 ha.

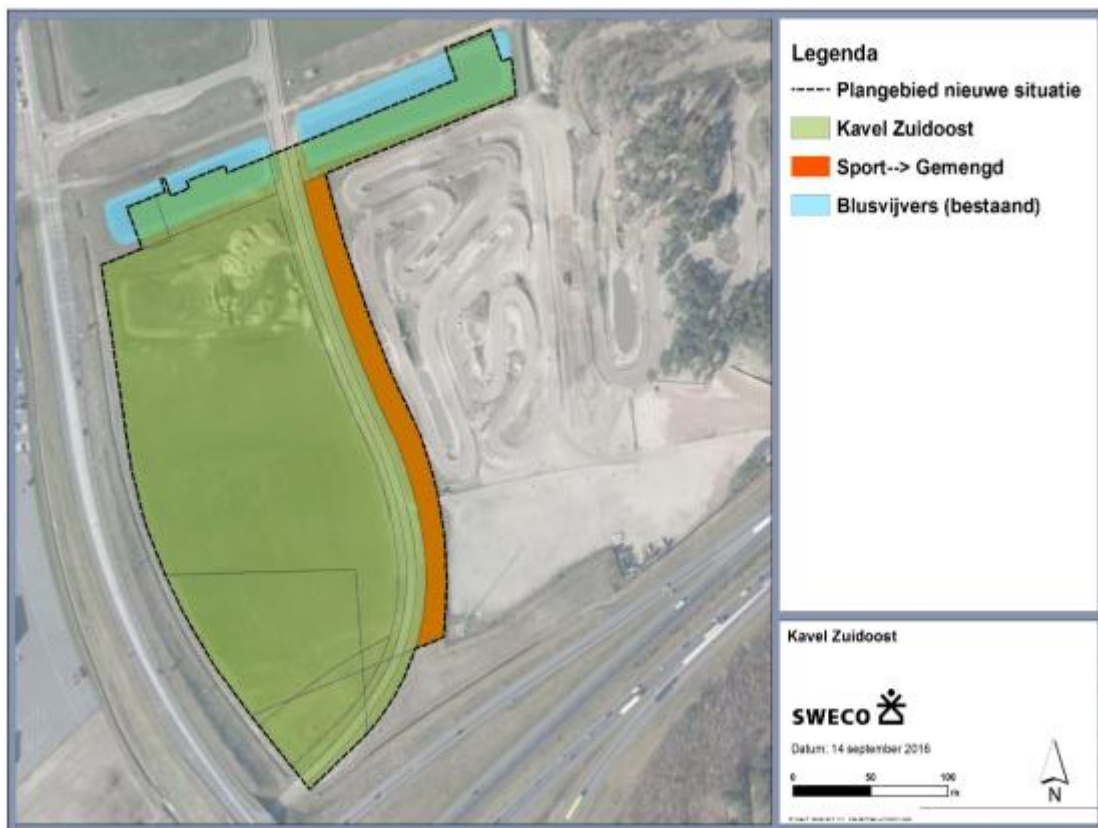

Figuur 2.1. Globale ligging van het plangebied Zo Hoek te Hapert gemeente Bladel (rood omcirkeld). Bron: Google Maps

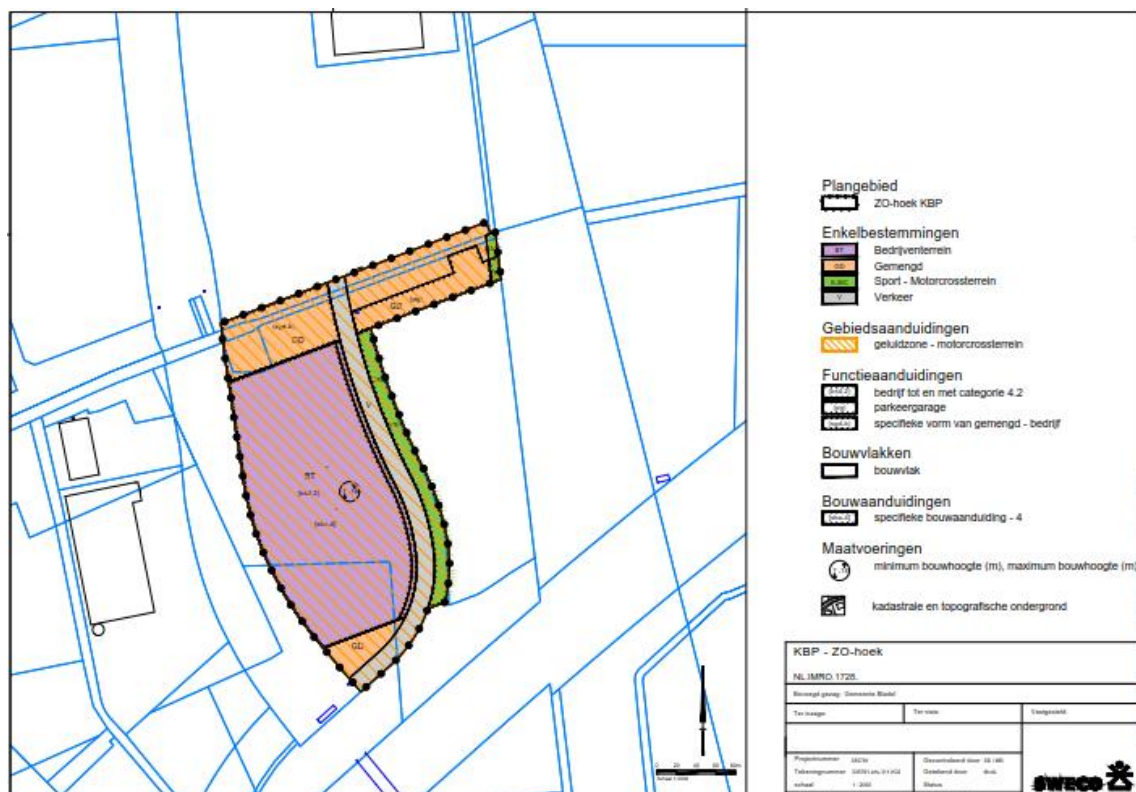
2.2 Ontwikkeling

Op de kavel met de bestemming Bedrijventerrein is vooralsnog geen ontwikkeling tot stand gekomen. Augustus 2016 heeft het Kempisch Bedrijvenpark echter een overeenkomst gesloten met MS Schippers uit Bladel voor de verkoop van 40.000 m² bedrijventerrein. Op het bedrijventerrein wil MS Schippers een nieuw kenniscentrum, het hoofdkantoor en een fabriek met distributiecentrum realiseren.

De kavels breiden zich uit richting het oosten, naar het huidige motorcrossterrein. Hier wordt een parkeergarage gevestigd, ten behoeve waarvan de bestemming 'Sport - Motorcrossterrein' een gewijzigde aanduiding 'parkeervoorziening' dient te krijgen. Aan de noordzijde vindt uitbreiding plaats ten behoeve van kantoren en de entree. Deze uitbreiding vindt deels plaats binnen de bestaande blusvijvers. In figuur 2.2 is de begrenzing van het plangebied weergegeven. Het bestemmingsontwerp is te zien in figuur 2.3. Een foto impressie van de verschillende elementen van het sportpark zijn weergegeven in figuur 2.4.

Figuur 2.2: Globale begrenzing van het bedrijvenpark te Hapert gemeente Bladel. Bron: Google Maps

Figuur 2.3: Bestemmingsontwerp Zo Hoek Hapert gemeente Bladel (Sweco 2016)

Blusvijver aan westkant van de smaragdweg

Blusvijver aan oostkant van de smaragdweg

Scheding tussen plangebied en crossbaan

Plangebied, kijkrichting naar provincialeweg

Bossage in de zuidpunt van het plangebied

Noordpunt plangebied langs smaragdweg

Figuur 2.4: Foto impressie plangebied bedrijventerrein Hapert, gemeente Bladel

3 Flora- en faunawet

3.1 Toetsingskader

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van soorten planten en dieren in ons land. De beschermde soorten zijn op grond van het Vrijstellingenbesluit onderverdeeld in verschillende beschermingscategorieën, de zogeheten 'tabel 1-soorten', 'tabel 2-soorten' en 'tabel 3-soorten'. Vogels vormen een soortgroep met een separaten beschermingsregime.

De toetsing in het kader van de Flora- en faunawet vindt plaats aan de hand van de volgende in het kader van ruimtelijke ontwikkeling relevante verbodsbepalingen:

- Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;
- Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten;
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De zwaarte van toetsing is afgestemd op de gunstige staat van instandhouding van soorten. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt in de volgende groepen met een eigen toetsingsregime:

- *Algemene soorten (tabel 1-soorten)*

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht. Er hoeft in dit kader geen ontheffing aangevraagd te worden,

- *Overige soorten (tabel 2-soorten)*

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, indien wordt gewerkt volgens een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet het geval is dan geldt ontheffingsplicht. Deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort),

- *Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB (tabel 3-soorten)*

Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:

- o er sprake dient te zijn van een bij de wet genoemd belang;
- o er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is;
- o er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

Vogels zijn niet ingedeeld in bovengenoemde categorieën. Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd vanuit de Europese Vogelrichtlijn. Het is verboden nestelende en/of broedende vogels te verstoren, eieren te rapen of nesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen te vernietigen. Uitgangspunt hierbij is dat nesten van vogels alleen beschermd zijn indien deze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen. Voor een aantal vogelsoorten (genoemd in de 'Aangepaste lijst jaar rond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EZ) die jaarlijks van het zelfde nest gebruik maken of geen eigen nest kunnen bouwen geldt een uitzondering, Nesten van deze soorten worden beschouwd als vaste rust- en verblijfplaats in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn jaar rond beschermd, mits niet permanent verlaten.

Om te voorkomen dat nestelende en/of broedende vogels verstoord worden, dienen verstorende werkzaamheden altijd zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Het beschermingsregime voor vogels komt overeen met dat van tabel 3-soorten. Ontheffing kan slechts worden verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Daarnaast kan alleen ontheffing worden verkregen indien er sprake is van een in de wet genoemd belang. Dit betreft voor vogels alleen belangen die te maken hebben met openbare veiligheid, luchtvaartveiligheid, onderzoek en volksgezondheid (geen ruimtelijke ontwikkelingen).

3.2 Methode

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bureaustudie en een verkennend veldbezoek.

Bureaustudie

Middels een bureaustudie worden bestaande verspreidingsgegevens van zwaarder beschermde soorten (Tabel 2 en 3 Ff-wet en categorie 1-5 vogelsoorten) verzameld. Hiervoor zullen wij de meest actuele gegevens raadplegen. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- *Landelijke (digitale) verspreidingsatlassen zoals het NDFF;*
- *Regionale verspreidingsatlassen;*
- *waarneming.nl;*
- *telmee.nl;*
- *Bekende onderzoeksrapporten uit de directe omgeving.*

Veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling

Middels een veldbezoek is een habitatgeschiktheidsbeoordeling uitgevoerd. Deze beoordeling samen met de bureaustudie brengt de beschermde soorten (groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Op 7 november 2016 heeft een verkennend veldbezoek plaatsgevonden door een deskundig ecoloog van Sweco Nederland B.V.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Vervolgens is bepaald of soorten (groepen) beïnvloed kunnen worden door voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd of nader onderzoek en of wellicht een ontheffing in kader van Flora- en faunawet benodigd is.

3.3 Mogelijk aanwezige soorten

3.3.1 Flora

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat in de nabije omgeving diverse zwaardere beschermde planten soorten voorkomen, waaronder kleine zonnedaauw, prachtklokje en wilde marjolein (tabel 2 Ffwet). Daarnaast zijn er waarnemingen bekend van drijvende waterweegbree (tabel 3 Ffwet). Deze waarnemingen zijn met name afkomstig uit de watergangen aan de oostkant van de Eerselsedijk.

Tijdens het veldbezoek is het plangebied en naastgelegen percelen beoordeeld op geschiktheid als groeiplaats voor flora van een zwaardere beschermingsregime. Het plangebied (bestaande uit open voedselrijke en kruidenarme grasvegetatie) vormt geen geschikt biotoop voor kleine zonnedaauw. Gezien de bekende verspreiding van het prachtklokje en het ontbreken van geschikte specifieke biotopen voor deze soort (matig vochtige, kalkrijke grond in loofbossen), wordt deze tevens niet in het plangebied verwacht. Van de drijvende waterweegbree zijn geen groeiplaatsen aangetroffen binnen het plangebied. Wilde Marjolein wordt gezien de bekende verspreiding niet verwacht.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Aanwezigheid van zwaardere beschermde planten in het plangebied zijn door het ontbreken van specifieke habitateisen op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

3.3.2 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat diverse categorie 1-4 vogelsoorten zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied. Het betreft waarnemingen van kerkuil, ooievaar, roek, sperwer, boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart en steenuil.

De grote gele kwikstaart is sterk gebonden aan stromend water. Gezien het ontbreken van dit biotoop binnen het plangebied wordt deze soort niet verwacht. Soorten als buizerd, boomvalk, roek en steenuil foerageren mogelijk in het plangebied, echter gezien de huidige inrichting (grasland) is het plangebied matig geschikt als foerageergebied voor de betreffende soorten. Binnen het plangebied ontbreken potentiële nestlocaties voor deze bovengenoemde soorten, maar mogelijk broeden deze soorten in de directe omgeving.

Naast vogels met jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen is het plangebied geschikt als broedgebied voor algemeen voorkomende vogels door de aanwezigheid van o.a. bomen en struiken

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het veldbezoek en de bureaustudie is het voorkomen van jaarrond beschermde nesten op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van algemeen voorkomende broedvogels tijdens het broedseizoen. Alle in gebruik genomen vogelnesten zijn namelijk beschermd tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus, maar kan, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden eerder of later beginnen en eindigen. Van belang is dat broedende vogels niet worden verstoord.

3.3.3 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger voorkomen in de omgeving van het plangebied. Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet.

In het plangebied zijn geen gebouwen of bomen aanwezig die potentiële vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen vormen.

Het is aannemelijk dat vleermuizen foerageren in en rondom het plangebied. Vleermuizen maken voor vliegroutes gebruik van lijnvormige structuren en elementen in het landschap zoals bomenrijen, houtwallen en watergangen. De aanwezigheid van (essentiële) vliegroutes van vleermuizen kan op voorhand worden uitgesloten door het ontbreken van duidelijke lijnvormige landschappelijke elementen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van de bureaustudie en de aangetroffen biotopen tijdens het veldbezoek, is het voorkomen van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen uit te sluiten. Mogelijk heeft het plangebied een marginale functie als foerageergebied, echter omdat het niet om essentieel foerageergebied gaat en vergelijkbaar, dan wel geschikt foerageergebied aanwezig is in de directe omgeving, geldt dat er geen verbodsbepalingen vanuit de Flora- en faunawet worden overtreden.

3.3.4 Grondgebonden zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de omgeving zijn waarnemingen bekend van zwaarder beschermde soorten als eekhoorn en steenmarter. In het plangebied zelf ontbreekt een kleinschalige inrichting, potentiële (nest)bomen of voedselrijke bosranden. Hierdoor is het niet geschikt als leefgebied of foerageergebied voor beide soorten. In de nabije omgeving zijn bossen aanwezig die (mogelijk) als geschikt leefgebied voor deze soorten dienen. Het betreffende geschikte leefgebied ligt echter buiten de invloedsfeer van de voorgenomen ontwikkeling.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De aanwezigheid van zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren is gelet op de bestaande inrichting van het plangebied, op voorhand uitgesloten. Er zijn wel diverse algemeen beschermde zoogdieren te verwachten, zoals het konijn, mol en algemeen voorkomende (spits)muizen. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling van ontheffingsplicht Flora- en faunawet bij uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is vanuit de Flora- en faunawet de zorgplicht van toepassing.

3.3.5 Amfibieën en reptielen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de bureaustudie en recente verspreiding gegevens (NDFF) is het voorkomen van zwaarder beschermde amfibieën vastgesteld. Het betreft hier soorten als alpenwatersalamander (beschermde conform tabel 2 Flora- en fauna wet) en vinpootsalamander (tabel 3 Ffwet).

Alpenwatersalamander

De Alpenwatersalamander is niet kieskeurig i.v.m. zijn voortplantingsbiotoop. In het voorjaar komt deze soort in allerlei typen water voor, zolang het niet snel stromend of rijk aan vis is (RAVON). De aanwezige blusvijvers in het plangebied dienen daarom als geschikt voortplantingswater voor de alpenwatersalamander (zie figuur 2.4, foto 1 & 2).

Vinpootsalamander

De vinpootsalamander komt veelal voor in bos- en/of heidegebieden. Als voortplantingswater wordt hier met name gebruik gemaakt van zwak zure, permanente vennen, plassen en bospoelen. De blusvijvers in het plangebied zijn daarom niet geschikt als voortplantingswater voor deze soort. Geschikt voortplantingswater met aansluitend landhabitat van de vinpootsalamander ligt op circa 700 meter afstand tot het plangebied, buiten de invloedsfeer van de voorgenomen ontwikkelingen. Dit habitat bevindt zich aan de zuidzijde van de A67 in het natuurgebied 'de Cartierheide'.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Het voorkomen van de alpenwatersalamander en daarmee effecten op de soort zijn niet uit te sluiten zonder nader onderzoek. Nader onderzoek wordt daarom noodzakelijk geacht. In het

plangebied is potentieel geschikt voortplantingsbiotoop aanwezig. De aanwezigheid van de alpenwatersalamander wordt geïnventariseerd middels een avondtelling van volwassen dieren in het voortplantings-water (maart t/m mei), het zoeken naar larven (juni t/m augustus) of middels een bemonsteren met schepnet. Door het ontbreken van geschikt biotoop binnen het plangebied, is het voorkomen van de vinpootsalamander worden uitgesloten. Nader onderzoek Wordt niet noodzakelijk geacht.

3.3.6 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving geen waarnemingen bekend zijn van zwaarder beschermde vissen. Tevens zijn de blusvijvers niet geschikt als leefgebied voor zwaarder beschermde soorten doordat uitbundige waterplantengroei en zoetwatermosselen ontbreken. Tevens zijn de vijvers niet watervoerend. Wel komen mogelijk algemeen voorkomende vissen voor.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De aanwezigheid van zwaarder beschermde vissen binnen het plangebied is op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk gedacht.

3.3.7 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens ontbreken waarnemingen van beschermde ongewervelden zoals dagvlinders, libellen of overige ongewervelden.

Tijdens het veldbezoek is het aanwezige biotoop op waarde beoordeeld. De huidige inrichting van het plangebied bestaat voornamelijk uit grasland met struwelen randen. Dit biotoop is ongeschikt als essentieel leefgebied voor beschermde ongewervelden, welke hoofdzakelijk afhankelijk zijn van een zeer specifiek en veelal voedselarm biotoop. Dit biotoop ontbreekt.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Het voorkomen van en effecten op zwaar beschermde ongewervelden is uitgesloten. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

4 Natuurbeschermingswet

4.1 Toetsingskader

Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet) heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (vogel- en habitatrictlijn) en Beschermde natuurmonumenten in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan.

Voor Natura 2000-gebieden geldt een toetsing in het kader van artikel 19. In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig);
- voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten;
- verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel;
- passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de voortoets of verslechteringstoets niet worden uitgesloten;
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

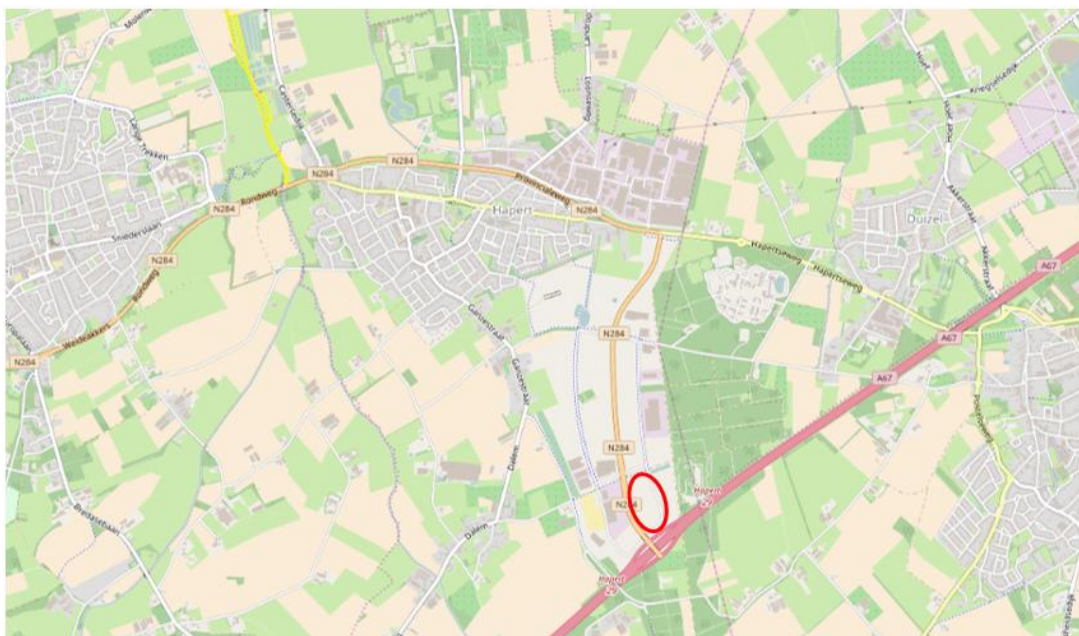
Indien negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk. Voor Beschermde Natuurmonumenten geldt een lichtere toetsing conform artikel 16. Voor deze gebieden is het uitvoeren van een Passende Beoordeling niet noodzakelijk. Op deze gebieden was conform artikel 65 wel externe werking van toepassing. Echter, nadere toetsing komt te vervallen met de ingang van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017. Het bevoegd gezag bepaalt of een vergunning al dan niet nodig is.

4.2 Inventarisatie

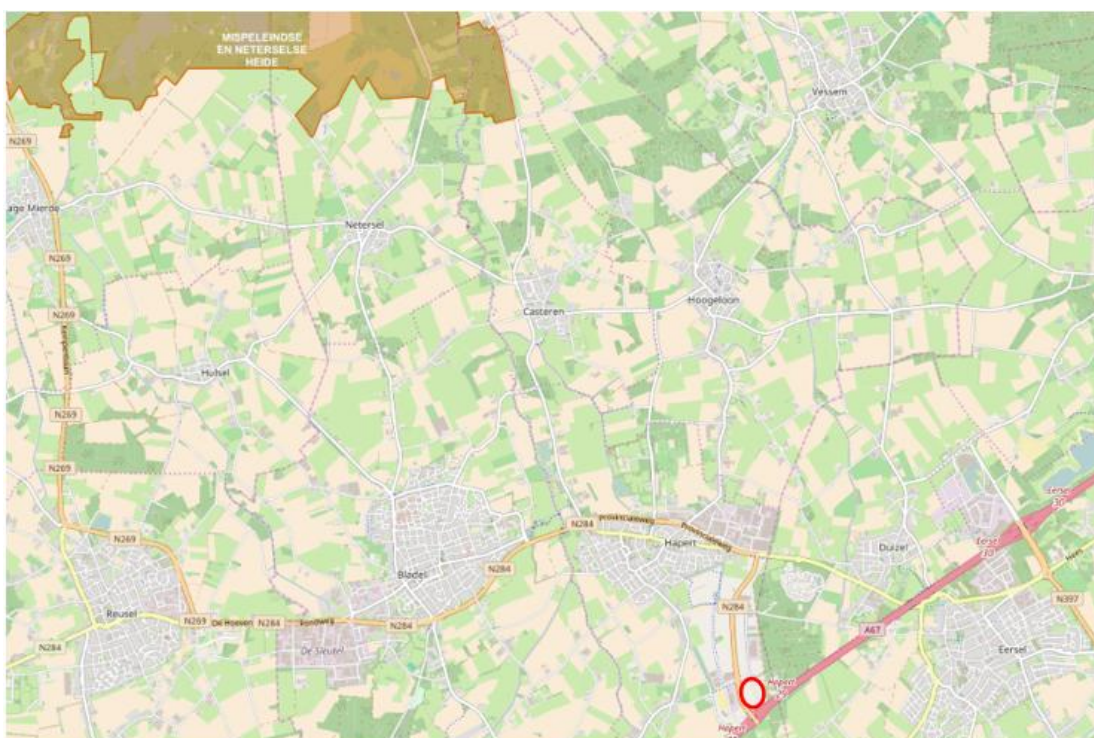
Om de ligging van het plangebied ten aanzien van Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten te bepalen, is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het Ministerie van EZ. In het voorliggende verkennende natuuronderzoek worden mogelijke effecten tot circa 15 km afstand van het plangebied beschouwd, onder andere rekening houdende met mogelijke negatieve effecten als verzuring en vermesting die kunnen optreden. Uit de gebiedendatabase blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op een afstand van circa 2,8 km is gelegen, te weten het Natura 2000-gebied Kempenland-West (zie figuur 4.2). Overige Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstanden tot het plangebied, zoals weergegeven in tabel 1. Het dichtbijgelegen Beschermde Natuurmonumenten (Mispeleindse en Neterselse heide) ligt op een afstand van circa 7,4 km tot het plangebied (zie figuur 4.3).

Tabel 1. Ligging plangebied ten opzichte van Natura-2000 gebieden en Beschermde Natuurmonumenten

Natura-2000 gebied/Beschermde Natuurmonumenten	Minimale afstand tot plangebied (m)
Kempenland-West	2,8
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	4,9
Mispeleindse en Neterselse heide	7,4
Groot en Klein Meer	8,7
Landschotse Heide	9,1
Zwartven	11

Figuur 4.2: Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van het Natura 2000-gebied Kempenland-West (geel gearceerd)

Figuur 4.3: Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van het beschermde natuurmonumenten (bruine arcering)

4.3 Analyse van de mogelijke effecten

Kempenland-West is het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Het plangebied ligt op circa 2,8 kilometer afstand van de Kleine Beerze, een beek die onderdeel is van het Natura 2000-gebied Kempenland-West. Het plangebied maakt geen deel uit van het leefgebied voor kwalificerende habitatsoorten en/of vogelsoorten van deze gebieden. Van een (indirect) oppervlakteverlies van leefgebied van kwalificerende soorten in of buiten Natura 2000-gebieden is derhalve geen sprake. De Habitatrichtlijnsoorten en Vogelrichtlijnsoorten waarvoor de nabijgelegen gebieden zijn aangewezen hebben ook geen ecologische relatie met het plangebied. Effecten zoals verdroging, vernatting, optische verstoring, licht- en geluidsverstoring dan wel van overige directe effectindicatoren reiken gevarieerd van tientallen meters tot enkele honderden meter afstand. Gelet op de ruime afstand tot nabijgelegen Natura 2000-gebieden (2,8) en Beschermde Natuurmonumenten (7,4 km) kunnen bovengenoemde effecten op voorhand worden uitgesloten. Een nadere beschouwing op deze effectindicatoren is niet noodzakelijk.

Door de voorgenomen ontwikkeling zal sprake zijn van een verkeer aantrekkende werking, zowel in de uitvoeringsfase (werkverkeer) als in de gebruiksfase (bestemmingsverkeer en gebruik faciliteiten). Deze verkeer aantrekkende werking kan mogelijk zorgen voor een (tijdelijke) toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De genoemde Natura 2000-gebieden in de nabijheid van het onderzoeksgebied omvatten stikstofgevoelige tot zeer gevoelige habitattypen en leefgebieden. In de huidige situatie wordt de kritische depositiewaarde (KDW) van enkele gevoelige en zeer gevoelige habitattypen binnen omliggende Natura 2000-gebieden reeds overschreden met de huidige achtergronddepositie (o.a. bestaande landbouw, industrie en verkeer), de zogenaamde PAS-gebieden. Derhalve kunnen (significant) negatieve effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie vanuit de voorgenomen inrichtingsmaatregelen niet op voorhand worden uitgesloten. In het kader van de Programma Aanpak Stikstof (PAS, in werking getreden op 1 juli 2015) dienen effecten nader bepaald te worden met behulp van stikstofberekeningen aan de hand van het aangewezen rekeninstrument AERIUS Calculator van de Rijksoverheid. Hiermee kunnen de planeffecten berekend en getoetst worden.

Conclusie

Gelet op de afstand tot nabijgelegen Natura 2000-gebieden (2,8 km), zijn directe effecten zoals verdroging, vernatting, optische verstoring, licht- en geluidsverstoring op voorhand uitgesloten. Een nadere beschouwing op deze effectindicatoren is niet noodzakelijk.

Gelet op de verkeer aantrekkende werking van de voorgenomen ontwikkeling en aanwezigheid van stikstofgevoelige habitattypen in nabijgelegen Natura 2000-gebieden, zijn vermesting en verzuring als gevolg van een toename van stikstofdepositie niet op voorhand uitgesloten. In het kader van het PAS zijn er vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 mogelijk belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkeling. Effecten dienen nader bepaald te worden met behulp van stikstofdepositieberekeningen (Aerius Calculator).

5 Natuurbeleidskader

5.1 Toetsingskader

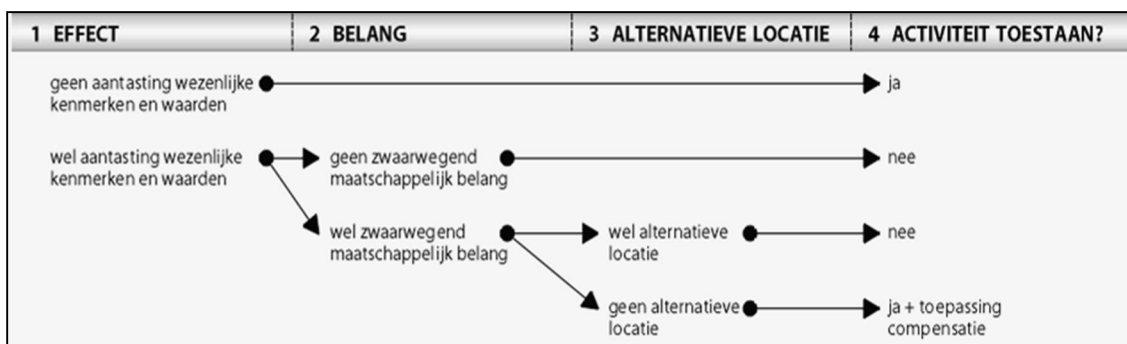
Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is op provinciaal niveau uitgewerkt tot het provinciale natuurnetwerk met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones.

De wettelijke bescherming (Wro) van de NNN is geregeld via het bestemmingsplan. De NNN voor provincie Noord-Brabant is vastgelegd in de Verordening Ruimte 2014.

De afweging voor ingrepen binnen het NNN gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'.

In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrenen met een aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien sprake is van aantasting aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren.

Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

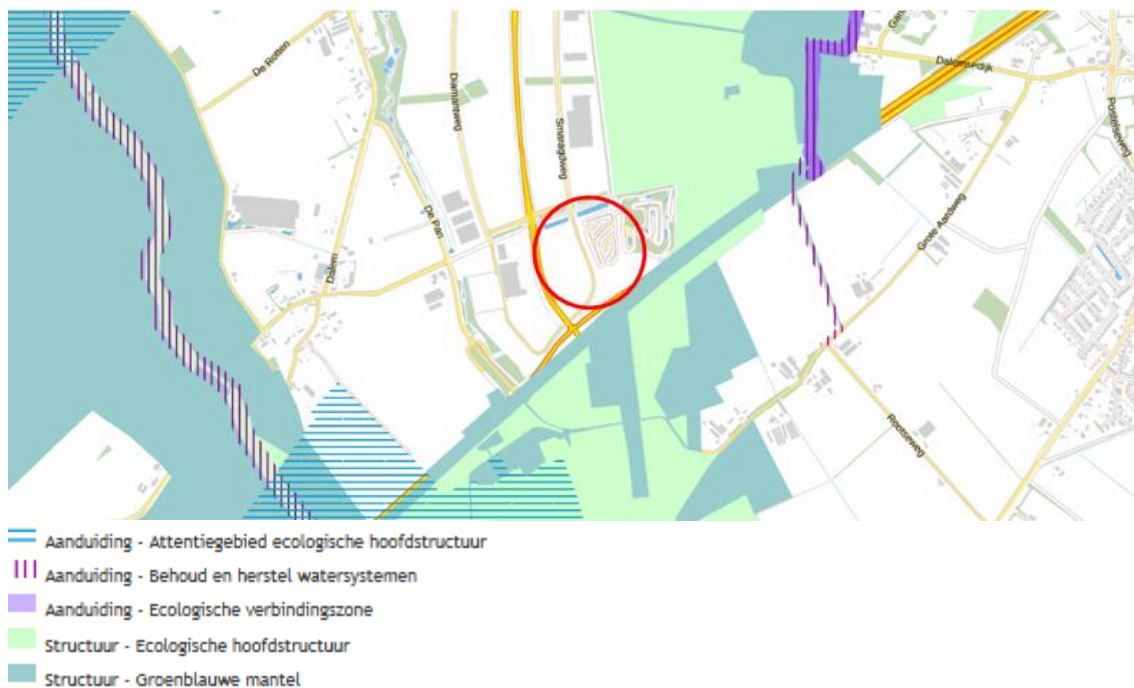

Figuur 5.1: Schema: Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel

5.2 Inventarisatie

Het plangebied is geen onderdeel van het NNN, EVZ of de 'Groenblauwe mantel'. In de directe omgeving zijn wel gebieden aangewezen die hiervan deel uitmaken (zie figuur 5.2). De afstand van het plangebied tot deze gebieden bedraagt circa 0.6 km.

Effectindicatoren zoals optische verstoring, licht- en geluidsverstoring dan wel overige directe effectindicatoren vinden gelet op de afstand tot nabijgelegen NNN gebieden plaats buiten de invloedssfeer van de leefgebieden. Een nadere beschouwing op deze effectindicatoren wordt niet noodzakelijk geacht.

Figuur 5.2: Globale ligging plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van NNN, EVZ of de 'groenblauwe mantel' gebieden in de omgeving. Bron: ruimtelijkeplannen.nl

5.3 Analyse en toetsing effecten

In de effectanalyse is voornamelijk van belang om te bepalen in hoeverre er aantasting van de wezenlijk waarden en kenmerken van de NNN kunnen optreden. Het plangebied ligt niet binnen de NNN. Ruimtebeslag is dan ook op voorhand uitgesloten. Versnippering treedt ook niet op, gelet op de geïsoleerde ligging van het plangebied ten opzicht van het NNN. Naar aanleiding van de jurisprudentie op 24 augustus 2016 (201509070), dienen ontwikkelingen binnen het kader van het bestemmingsplan, ervoor te zorgen dat de ecologische waarden en kenmerken van het gebied niet door een toename stikstofdepositie worden aangetast. Gelet op de verkeer aantrekkende werking van de voorgenomen ontwikkeling zijn vermesting en verzuring als gevolg van een toename van stikstofdepositie op voorhand niet uit te sluiten. Hiervoor geldt een nadere uitwerking van het nee, tenzij-principe.

6 Wet natuurbescherming

6.1 Toetsingskader

Per 1 januari 2017 is de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming voorzien. De Wet natuurbescherming vervangt drie huidige natuurwetten:

- Natuurbeschermingswet 1998;
- Flora- en faunawet;
- Boswet.

Ten aanzien van Natura 2000 zijn er weinig wijzigingen in de Wet natuurbescherming voorzien ten opzichte van de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet 1998. Voor Beschermd Natuurmonumenten geldt dat de beschermingsstatus van deze gebieden in de nieuwe wet vervalt. Toetsing aan (oude doelen van) Beschermd Natuurmonumenten is derhalve vanaf het moment van inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming niet meer noodzakelijk.

Ten aanzien van beschermde soorten verandert e.e.a. in de Wet natuurbescherming ten opzichte van de Flora- en faunawet. Zo zullen enkele soorten die onder de Flora- en faunawet zwaarder zijn beschermd onder de Wet Natuurbescherming hun wettelijke beschermde status verliezen. De nieuwe wet biedt daarentegen ook bescherming aan enkele soorten die momenteel nog niet onder de Flora- en faunawet zijn beschermd. Dit betreft met name enkele planten- en insectensoorten.

Op dit moment kan de beschermde status van soorten per provincie gaan verschillen. De provincies en het ministerie van EZ hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. Op deze manier kunnen soorten vrij worden gesteld van de ontheffingsplicht uit de nieuwe wet.

6.2 Soorten

6.2.1 Nieuw beschermde soorten

Onder de nieuwe wet zijn diverse soorten beschermd, die onder de vigerende wetgeving nog geen aanvullende beschermde status kennen.

Flora

Uit de bureaustudie blijkt, dat in het plangebied geen waarnemingen van plantensoorten bekend zijn die beschermd gaan worden in het kader van Wet natuurbescherming. Deze soorten zijn ook tijdens het veldbezoek niet aangetroffen, danwel geschikt biotoop. De nieuw beschermde flora betreffen veelal zeldzame soorten met een beperkt verspreidingsgebied en (zeer) specifieke biotoopeisen.

Ongewervelden

Uit de verkenning blijkt dat in het plangebied geen waarnemingen van ongewervelden bekend zijn die beschermd gaan worden onder de Wet natuurbescherming. In de directe omgeving is het voorkomen van de bosbeekjuffer vastgesteld. Deze soort wordt echter niet in het plangebied zelf verwacht, gezien het ontbreken van geschikt habitat voor deze soort (zoals specifieke waardplanten of wateren met goedontwikkelde, structuurrijke watervegetatie) en/of bekende (lokale) verspreiding.

Conclusie

Er zijn geen aanwijzingen die duiden op de mogelijke aanwezigheid van soorten in het plangebied, die per 1 januari 2017 beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming.

6.3 Natuurbeschermingswet

Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming (per 1 januari 2017), komt de beschermde status van Beschermd Natuurmonumenten gebieden te vervallen. Veelal vallen deze gebieden echter binnen Natura-2000 of het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en behouden hierdoor via deze wegen indirect wel bescherming, zij het niet in dezelfde mate.

6.4 Conclusie

De overgang van soortenbescherming van Flora- en faunawet naar de Wet natuurbescherming leidt in de regel niet tot de noodzaak voor het uitvoeren van nader onderzoek of het nemen van vervolgstappen.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Flora- en faunawet

Vanuit de Flora- en faunawet zijn er mogelijk belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkelingen van de woonkavels binnen het plangebied. Er zijn beschermde soorten aanwezig of te verwachten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen maatregelen. Dit betreffen de volgende beschermde soorten:

- diverse algemeen beschermde soorten, welke beschermd zijn onder tabel 1 Flora- en faunawet, komen in het plangebied voor. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht, gelet op het voornemen voor het uitvoeren van een ruimtelijke ontwikkeling;
- binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden bevindt zich het leefgebied van de alpenwatersalamander, welke is beschermd conform tabel 2 Flora- faunawet. Effecten op de alpenwatersalamander zijn op voorhand niet uit te sluiten. Nader onderzoek wordt dan ook noodzakelijk geacht. De aanwezigheid van de alpenwatersalamander wordt geïnventariseerd middels een avondtellingen van volwassen dieren in het nabijgelegen voortplantings-water (maart t/m mei), het zoeken naar larven (juni t/m augustus) of middels een bemonsteren met schepnet.
- tijdens de realisatie dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van broedvogels gedurende het broedseizoen (globaal half maart – augustus). Alle broedgevallen zijn namelijk beschermd tijdens het broedseizoen. Van belang is dat broedende vogels niet verstoord worden gedurende deze periode. Door in de planning rekening te houden met het broedseizoen of door het tijdig nemen van werende maatregelen, wordt de kans verkleind dat vogels zich vestigen in het plangebied en deze worden verstoord ten gevolge van de uitvoering van werkzaamheden.

Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens artikel 2 van de Flora- en faunawet, de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder mede verantwoordelijk gesteld voor de zorg en bescherming van flora en fauna en dient men geen handelingen uit te voeren die opzettelijk soorten kunnen aantasten.

7.2 Wet natuurbescherming

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op soorten die beschermd zullen worden onder de nieuwe Wet natuurbescherming. De overgang van de Flora- en faunawet naar de Wet natuurbescherming leidt in de regel niet tot de noodzaak voor nader onderzoek of het nemen van vervolgstappen.

7.3 Natuurbeschermingswet

Gelet op de verkeer aantrekkende werking van de voorgenomen ontwikkeling zijn vermessing en verzuring als gevolg van een toename van stikstofdepositie niet op voorhand uit te sluiten. Effecten van stikstofdepositie op de wezenlijke waarden en kenmerken van het gebied kunnen op voorhand niet worden uitgesloten waardoor nadere uitwerking van het nee, tenzij-principe noodzakelijk is.

7.4 Natuurbeleidskaders

Ontwikkelingen binnen of in de nabijheid van NNN gebieden in de provincie Noord-Brabant, mogen geen afbreuk te doen aan de wezenlijke kenmerken en waarden van een NNN gebied. Gelet op de verkeer aantrekkende werking van de voorgenomen ontwikkeling zijn effecten als vermesting en verzuring als gevolg van een toename van stikstofdepositie op omliggende NNN gebieden niet uit te sluiten. Effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het gebied zijn hierdoor niet op voorhand uit te sluiten waardoor nadere uitwerking van het nee, tenzij-principe noodzakelijk is.